

PRIVABLJANJE IN ZADRŽANJE MEDNARODNIH RAZISKOVALCEV

INFORMATOR EMN

April 2022

GLAVNE UGOTOVITVE

- Večina držav članic EU v svojih politikah daje prednost privabljanju in zadržanju mednarodnih raziskovalcev, vendar na različne načine – od pospeševanja postopka za pridobitev dovoljenja za prebivanje do ponujanja podiplomskih ali drugih štipendij.
- Države članice EU se osredotočajo predvsem na privabljanje in zadržanje mednarodnih raziskovalcev s področij naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike, čeprav deset držav članic EU nima opredeljenih posebnih prednostnih sektorjev.
- V večini držav članic EU se lahko raziskovalci, ki delujejo v zasebnem sektorju, sprejmejo tudi prek programov za sprejem, ki niso zajeti v direktivi o študentih in raziskovalcih iz leta 2016. Alternativni kanali, ki jih uporablja 16 držav članic EU, vključujejo programe EU, osredotočene na zaposlovanje (npr. modra karta EU), in nacionalne programe v primerih, ki niso zajeti v pravi EU in ki jih uporablja šest držav članic EU.
- Vse države članice EU (razen ene), analizirane v tem informatorju, mednarodnim raziskovalcem omogočajo, da po zaključku raziskave pridobijo začasno dovoljenje za devet mesecev ali več za namen iskanja zaposlitve ali ustanovitve podjetja. Vendar se v državah članicah EU izda malo takšnih dovoljenj.
- V večini držav članic EU statistični podatki o kratkoročni mobilnosti mednarodnih raziskovalcev znotraj EU niso na voljo, tiste države, ki zagotavljajo takšne informacije, pa poročajo o majhnem številu raziskovalcev, ki izvajajo takšno mobilnost.
- Države članice EU ponujajo različne podporne ukrepe za privabljanje in zadržanje mednarodnih raziskovalcev. EURAXESS, vseevropska platforma za mednarodne raziskovalce, ki jo financira EU, igra pomembno vlogo pri zagotavljanju informacij in podpore v zvezi s privabljanjem in zadržanjem v več kot polovici držav članic EU.
- Države članice EU se srečujejo z različnimi izzivi pri privabljanju in zadržanju mednarodnih raziskovalcev. Ti obsegajo od birokratskih ovir do tega, da država ne velja za dovolj privlačno, na primer zaradi omejene raziskovalne infrastrukture in pomanjkanja finančne podpore.
- Pandemija covid-19 je imela hude posledice za privabljanje in zadržanje mednarodnih raziskovalcev v državah članicah EU, vključno z omejitvami potovanj, ki so prekinile pritek raziskovalcev, in je v nekaterih primerih ovirala izvajanje tekočih projektov.
- Večina držav članic EU si je prizadevala izpolniti nove potrebe, ki so se pojavile zaradi pandemije covid-19. Te vključujejo osredotočenost na privabljanje in zadržanje raziskovalcev v sektorjih, povezanih z zdravjem, zagotavljanje večje prožnosti postopkov v zvezi z vizumom za dolgotrajno bivanje in dovoljenji za prebivanje, pa tudi več spletnih ali hibridnih oblik mobilnosti kot dopolnitev fizične mobilnosti mednarodnih raziskovalcev.

Pomen mednarodnih raziskovalcev

Zaradi vse večjih izzivov na trgu dela so Evropska unija (EU) in njene države članice migracijo vse bolj šteje za sredstvo za reševanje vprašanja starajočega se prebivalstva v EU, ohranjanje sistemov socialnega varstva in prispevanje h kvalificirani delovni sili. Kot je navedeno v novem paktu o migracijah in azilu,¹ mora EU nujno nadoknaditi zaostanek v globalni tekmi za talente.

Pomen mednarodnih raziskovalcev v EU je že dolgo priznan.² Leta 2004 je EU predlagala direktivo o raziskovalcih, ki je bila sprejeta oktobra 2005,³ z rokom za prenos v države članice EU do oktobra 2007. Nekaj let pozneje, leta 2016, sta Svet in Evropski parlament sprejela Direktivo (EU) 2016/801,⁴ v nadaljnjem besedilu „direktiva o študentih in raziskovalcih“, ki je rezultat prenovitve direktive iz leta 2004 o pogojih za sprejem državljanov tretjih držav za namene študija, izmenjav učencev, neplačanega usposabljanja ali prostovoljnega dela⁵ ter direktive o raziskovalcih iz leta 2005,⁶ in sicer na podlagi ocen teh direktiv, ki jih je Komisija izvedla leta 2011.

Direktiva o študentih in raziskovalcih si prizadeva izboljšati ter uskladiti pravne standarde za sprejem in zadržanje mednarodnih študentov in raziskovalcev. Prizadeva si tudi za to, da bi EU postala privlačnejša zanje, vključno s pravico do bivanja vsaj devet mesecev po zaključku študija ali raziskave za namen iskanja dela ali ustanovitve podjetja (člen 25) in z olajšanjem mobilnosti med državami članicami EU (mobilnost znotraj EU, členi 27–29) kot tudi pravico mednarodnih raziskovalcev, da se jim v EU pridružijo družinski člani s pravico do dela med bivanjem (člen 26).

Pakt o migracijah in azilu v skladu s pristopom EU za odpravo pomanjkanja na trgu dela s priseljevanjem visokokvalificiranih državljanov tretjih držav posebej poudarja, da lahko mednarodna mobilnost raziskovalcev (in študentov) evropskim univerzam in drugim raziskovalnim ustanovam zagotovi strokovno znanje za upravljanje prehoda v zeleno in digitalno gospodarstvo. Poleg tega pakt

poudarja pomen polnega izvajanja direktive o študentih in raziskovalcih, da bi postala EU privlačnejša za mednarodne raziskovalce (in študente) ter z namenom spodbujanja kroženja znanja po vsej EU. Cilj pakta je tudi olajšati partnerstvo s tretjimi državami kot orodje za spodbujanje vzajemno koristne mednarodne mobilnosti. Komisija namerava uvesti „partnerstva za talente“ v obliki okrepljene zavezanosti k podpiranju migracije kvalificiranih delavcev s ključnimi partnerskimi državami.

Obseg in glavni cilji informatorja

Ta informator raziskuje izzive in dobre prakse za privabljanje in zadržanje mednarodnih raziskovalcev ter analizira izvajanje direktive o študentih in raziskovalcih ter ustrezne nacionalne politike, programe in prakse v državah članicah EU.

V zvezi s tem posodablja študije Evropske migracijske mreže (EMN), objavljene v letih 2012⁸ in 2013.⁹ Ta informator dopolnjuje študije Evropske migracijske mreže iz leta 2018 o privabljanju in zadržanju mednarodnih študentov.¹⁰ Izhodišče Evropske migracijske mreže je bilo torej posodobiti, preveriti in podrobneje obdelati obstoječe podatke o:

- izkušnjah držav članic EU s privabljanjem in zadržanjem mednarodnih raziskovalcev, ki veljajo za nadarjene in visokokvalificirane delavce, ki lahko prispevajo k izpolnjevanju potreb trga dela in nazadnje h gospodarski rasti.
- izzivih, ki jih je prinesla pandemija covid-19 v tem sektorju. Raziskovalci bodo imeli ključno vlogo pri okrevanju po pandemiji covid-19 v smislu medicinskih in sorodnih raziskav, ki se osredotočajo na gospodarstvo in družbene posledice pandemije.

Informator lahko vsebuje tudi informacije, ki jih je mogoče uporabiti za razvoj nabora talentov EU,¹¹ kar pomaga pri usklajevanju kvalificiranih delavcev, ki se želijo preseliti v EU, s potrebami delodajalcev v EU. Ta informator je bil pripravljen na podlagi prispevkov 23 držav članic EU.¹²

1 Evropska komisija, novi pakt o migracijah in azilu. Nov začetek na področju migracij v Evropi, 2022, https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promot-ing-our-european-way-life/new-pact-migration-and-asylum_en, zadnjič obiskano 8. marca 2022.

2 Zaradi jedrnatosti se izraz „mednarodni raziskovalci“ in raziskavi uporablja v smislu raziskovalci iz tretjih držav oziroma iz držav zunaj EU. Opredelitev je treba brati v skladu s členom 3(3) direktive o študentih in raziskovalcih.

3 Direktiva Sveta 2005/71/ES z dne 12. oktobra 2005 o posebnem postopku za dovolitev vstopa državljanom tretjih držav za namene znanstvenega raziskovanja, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=celex%3A32005L0071>, zadnjič obiskano 6. aprila 2022.

4 Direktiva (EU) 2016/801 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o pogojih za vstop in prebivanje državljanov tretjih držav za namene raziskovanja, študija, opravljanja pripravništva, prostovoljskega dela, programov izmenjave učencev ali izobraževalnih projektov in dela varušek au pair (prenovitev), <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2016/801/oj>, zadnjič obiskano 6. aprila 2022.

5 Direktiva Sveta 2004/114/ES o pogojih za sprejem državljanov tretjih držav za namene študija, izmenjav učencev, neplačanega usposabljanja ali prostovoljnega dela, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A32004L0114>, zadnjič obiskano 31. avgusta 2021.

6 Direktiva Sveta 2005/71/ES o posebnem postopku za dovolitev vstopa državljanom tretjih držav za namene znanstvenega raziskovanja, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/en/TXT/?uri=cel-ex%3A32005L0071>, zadnjič obiskano 31. avgusta 2021.

7 Evropska komisija (2011): Poročilo o uporabi Direktive 2004/114/ES o pogojih za sprejem državljanov tretjih držav za namene študija, izmenjav učencev, neplačanega usposabljanja ali prostovoljnega dela, COM(2011) 587 konč., https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/default/files/news/intro/docs/20110928/1_en_act_part1_v6.pdf, zadnjič obiskano 6. aprila 2022; in Evropska komisija, Poročilo o uporabi Direktive 2005/71/ES o posebnem postopku za dovolitev vstopa državljanom tretjih držav za namene znanstvenega raziskovanja, COM(2011) 901 konč., 2021, https://cdn3.euraxess.org/sites/default/files/policy_library/1_en_act_part1_v61.pdf, zadnjič obiskano 31. avgusta 2021.

8 EMN, Priseljevanje mednarodnih študentov v EU, 2012, http://www.iom.lt/images/publikacijos/failai/1428649673_9.%20EU%20Immigration%20of%20Students.pdf, zadnjič obiskano 8. marca 2022.

9 EMN, Privabljanje visokokvalificiranih in kvalificiranih državljanov tretjih držav, 2013, https://ec.europa.eu/migrant-integration/library-document/attracting-highly-qualified-and-quali-fied-third-country-nationals_en, zadnjič obiskano 8. marca 2022.

10 EMN, Privabljanje in zadržanje mednarodnih študentov v EU, 2018 https://www.emn.at/wp-content/uploads/2019/09/emn-inform-2018_attracting-and-retaining-international-students.pdf, zadnjič obiskano 31. avgusta 2021.

11 OECD, Building an EU Talent Pool. A New Approach to Migration Management for Europe, 2019 <https://www.oecd.org/publications/building-an-eu-talent-pool-6ea982a0-en.htm>, zadnjič obiskano 8. marca 2022.

12 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HU, HR, IE, LV, LT, LU, MT, NL, PL, SI, SK, SE.

OKVIRNA NACIONALNA POLITIKA O PRIVABLJANJU IN ZADRŽANJU MEDNARODNIH RAZISKOVALCEV

Ta razdelek piše o tem, da večina držav članic EU privabljanje in zadržanje mednarodnih raziskovalcev šteje za prednostno nalogo politike, predstavljeni pa so tudi drugačni programi sprejema, ki se uporabljajo poleg direktive o študentih in raziskovalcih, kar vključuje direktivo o modri karti in nacionalne programe v primerih, ki jih zakonodaja EU ne zajema.

Prednostne naloge politike in glavna raziskovalna področja

Večina držav članic EU (skupaj 21)¹³ šteje privabljanje in zadržanje mednarodnih raziskovalcev za prednostno nalogo nacionalne politike. Poljska je izrecno navedla, da privabljanje in zadržanje mednarodnih raziskovalcev sicer šteje za prednostno nalogo, vendar je politični okvir še vedno v postopku priprave ali razvoja.

Države članice EU imajo vzpostavljene različne ukrepe za privabljanje in zadržanje raziskovalcev. Ti segajo od podiplomskih ali drugih štipendij ter študijske pomoči¹⁴ do olajšanja pridobitve vizumov in dovoljenj za prebivanje,¹⁵ tudi za družinske člane raziskovalcev.¹⁶

Kar zadeva posebna raziskovalna področja, se večina članic EU osredotoča na privabljanje in zadržanje mednarodnih raziskovalcev na področjih naravoslovja, tehnologije, inženirstva in matematike.¹⁷ Poseben poudarek je na trajnostnem in odgovornem razvoju ter digitalnih in/ali zdravstvenih raziskavah.¹⁸ Tri države članice EU dodatno pozornost posvečajo družbenemu in z družbo povezanim sektorjem.¹⁹ Latvajska vlada se osredotoča na privabljanje raziskovalcev, ki so del latvijske diaspore, k delu v latvijskem raziskovalnem sektorju. Druge države članice EU²⁰ pa nimajo jasno opredeljenih prednostnih sektorjev.

Sprejem mednarodnih raziskovalcev

Obstajajo tri obsežne kategorije v zvezi s sprejemom mednarodnih raziskovalcev:²¹

- Štiri države članice EU, ki uporabljajo izključno direktivo o študentih in raziskovalcih za sprejem le-teh;²²

- Šestnajst držav članic EU, ki uporabljajo direktivo o študentih in raziskovalcih ter druge nacionalne programe ali programe EU, osredotočene na zaposlovanje, za sprejem mednarodnih raziskovalcev kot (visokokvalificiranih) delavcev, kot je modra karta EU;²³
- Končno, države članice EU,²⁴ ki imajo poleg zgoraj navedenega tudi posebne nacionalne programe, osredotočene na raziskave, za primere, ki niso zajeti v pravu EU.

V zvezi z drugo kategorijo imajo države članice EU za primere, ki niso zajeti v direktivi o študentih in raziskovalcih, različne programe. V okviru teh programov se lahko mednarodni raziskovalci obravnavajo kot (visokokvalificirani) delavci in ti programi pogosto, vendar ne izključno, pokrivajo njihovo zaposlitev v zasebnem sektorju:

- V Avstriji se lahko raziskovalci, ki izpolnjujejo merila za visokokvalificirane delavce ali ključne delavce v okviru programa rdeče-belo-rdeče karte, odločijo za prijavo in zaposlitev v okviru tega programa. Podobno se lahko na Nizozemskem nekateri raziskovalci sprejmejo kot visokokvalificirani delavci. To se večinoma nanaša na raziskovalce v zasebnem sektorju, ki delajo za podjetje ali raziskovalno organizacijo. V Belgiji obstaja standarden postopek, na primer za tiste mednarodne raziskovalce v zasebnem sektorju, ki lahko zaprosijo za enotno dovoljenje kot visokokvalificirani delavci, če izpolnjujejo posebna merila, določena v pristojni regiji. Na Švedskem se lahko raziskovalcem, ki se prijavijo za delovna mesta na primer v zasebnem sektorju (na primer na področju raziskav in razvoja v industriji), odobri sprejem v okviru splošne švedske ureditve priseljevanja delavcev. Na Finskem se lahko raziskovalcem izda nacionalno dovoljenje za prebivanje, namenjeno državljanom tretjih držav z univerzitetno diplomo, ki se ukvarjajo z znanstvenimi raziskavami in so zaposleni v raziskovalni organizaciji. V Španiji lahko raziskovalci zaprosijo za dovoljenje za prebivanje za visokokvalificirane strokovnjake.

13 AT, BE, BG, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, HR, HU, IE, LT, LV, LU, MT, NL, PL, SE, SI, SK.

14 AT, BE (upoštevati je treba: V Belgiji je znanstvena politika v skupni pristojnosti zvezne vlade in zveznih enot; čeprav privabljanje in zadržanje mednarodnih raziskovalcev ni prednostna naloga politike na ravni zvezne vlade, se šteje, da je strateškega pomena za zvezne enote. Flamska in francoska skupnost ponujata ločene štipendije in nepovratno študijsko pomoč.), MT.

15 CZ, DE, FR, SK (ustrezna zakonodajna sprememba je bila sprejeta decembra 2021, vendar bo začela veljati aprila 2022).

16 CZ, DE, FR, LU.

17 BG, DE, EL, ES, HR, LT, LU, LV, PL, SI, SK.

18 EL, ES, HR, LT, LU, PL, SI, SK.

19 BG, DE, LV.

20 AT, BE, CZ, DE, EE, ES, FI, HU, IE, LV, NL, SE.

21 Irska ne sodeluje pri direktivi o študentih in raziskovalcih, vendar v skladu z Direktivo Sveta 2005/71/ES (direktiva o raziskovalcih) omogoča sprejem raziskovalcev iz tretjih držav iz držav zunaj EGP.

22 CY, FR, LU, MT.

23 AT, BE, CZ, DE, EL, EE, ES, FI, HR, LU, LT, LV, NL, PL, SE, SI.

24 AT, BE, FI, HR, LT, SK.

■ Poljska raziskovalcem v zasebnem sektorju omogoča tudi pridobitev modre karte EU ali vizuma/dovoljenja za prebivanje za namen zaposlitve, ki je na voljo zaposlenim vseh vrst. Podobno je na Češkem, kjer se večini sprejetih mednarodnih raziskovalcev za zaposlitev v zasebnem sektorju izda modra karta EU ali pa vstopijo kot visokokvalificirani delavci v okviru drugih nacionalnih programov. Latvija poleg sprejema visokokvalificiranih delavcev z modro karto EU sprejema tudi mednarodne raziskovalce, ki niso vpisani v register znanstvenih organizacij, na podlagi začasnega dovoljenja za prebivanje, izdanega za namen zaposlitve. Podobno se lahko v Nemčiji modra karta EU dodeli mednarodnim raziskovalcem v zasebnem sektorju, pa tudi tistim, ki delajo na univerzah/inštitutih za visoko šolstvo. Poleg tega se lahko mednarodnim raziskovalcem s posebnim tehničnim znanjem, učnemu osebju na pomembnih položajih in znanstvenemu osebju na pomembnih položajih izda dovoljenje za stalno prebivanje, ne glede na to, ali delujejo v javnem ali zasebnem sektorju. Nasprotno pa se lahko v Luksemburgu modra karta EU izda raziskovalcem kot visokokvalificiranim delavcem.

V nekaterih državah članicah EU je sprejem možen tudi prek posebnih programov, osredotočenih na raziskave, kar velja za tretjo kategorijo, ki zajema tudi primere brezposelnosti in samozaposlitve:

- Na Hrvaškem se lahko raziskovalcem izda dovoljenje za delo in prebivanje, ki je oproščeno preskusa trga dela, če imajo sklenjeno pogodbo o zaposlitvi s pravno osebo iz znanstvenega sektorja. To velja tudi za mednarodne raziskovalce v zasebnem sektorju.
- Na Finskem in podobno tudi na Slovaškem lahko raziskovalec pridobi dovoljenje za prebivanje, kadar njegovo razmerje z raziskovalno organizacijo ni

delovno razmerje. Raziskave do treh mesecev je mogoče izvesti tudi s kratkoročnim vizumom/odpravo vizumske obveznosti.

- V Litvi lahko državljani Avstralije, Japonske, Združenega kraljestva, ZDA, Kanade, Nove Zelandije in Južne Koreje zaprosijo za dovoljenje za začasno prebivanje za tri leta, na primer za namen samozaposlitve za raziskave.

Zaposlitev/ustanovitev podjetja po raziskavi na podlagi direktive o študentih in raziskovalcih

V skladu s členom 25 direktive o študentih in raziskovalcih bi morale države članice EU mednarodnim raziskovalcem po zaključku njihove raziskave ponuditi možnost bivanja še vsaj devet mesecev zaradi iskanja dela ali ustanovitve podjetja.

Analizirani podatki kažejo, da vse države članice EU razen Belgije²⁵ ponujajo mednarodnim raziskovalcem možnost, da v takem primeru bivajo v zadevni državi. Države članice EU je mogoče razdeliti v dve skupini:

- Države članice EU, ki zagotavljajo začasno dovoljenje za devet mesecev.²⁶
- Države članice EU, ki izdajajo začasna dovoljenja za eno leto.^{27,28}

Poleg tega nekatere države članice EU mednarodnim raziskovalcem omogočajo, da spremenijo dovoljenje za prebivanje v drugo dovoljenje za prebivanje na podlagi zaposlitve, če zanj izpolnjujejo pogoje.²⁹

V preglednici 1 v nadaljevanju sta prikazana trajanje in podaljšanje dovoljenj (če je mogoče).

Preglednica 1: Dovoljenja za prebivanje mednarodnih raziskovalcev po zaključku raziskav za namen iskanja zaposlitve ali ustanovitve podjetja v skladu z direktivo o študentih in raziskovalcih³⁰

DČ	Trajanje v mesecih	Podaljšanje	Obrazložitev
AT	12	Da	Če so splošne zahteve v skladu z direktivo o študentih in raziskovalcih še vedno izpolnjene, se lahko dovoljenje za naselitev enkrat podaljša za 12 mesecev za namen iskanja zaposlitve ali ustanovitve podjetja. Po dveh letih lahko raziskovalci z „dovoljenjem za naselitev“ vložijo prošnjo za dovoljenje za prebivanje, tj. „rdeče-belo-rdečo karto plus“, s katero so upravičeni do naselitve za določen čas in neomejenega dostopa do trga dela.
BE	n.p.		Člen 25 direktive o študentih in raziskovalcih je bil leta 2021 prenesen, kar zadeva študente, ni pa še bil prenesen, kar zadeva raziskovalce.
BG	9	Ne	
CY	12	Ne	

25 Belgija še ni prenesla člena 25 direktive o študentih in raziskovalcih v svojo zakonodajo. Od leta 2021 se lahko raziskovalci sklicujejo na Direktivo, da v državi bivajo še vsaj devet mesecev, saj je Svet za pravdne spore pojasnil, da ima člen 25 neposreden učinek in se lahko nanj sklicujejo raziskovalci iz tretjih držav (zadevi 248.519 in 248.551 z dne 1. in 2. februarja 2021).

26 CZ, DE, EE, LU, LV, PL, SK.

27 AT, CY, EL, ES, FR, FI, HR, LT, NL, SE.

28 Irske ne zavezuje direktiva o študentih in raziskovalcih, temveč prejšnja direktiva o raziskovalcih.

29 NL, PL, SE, SI, SK.

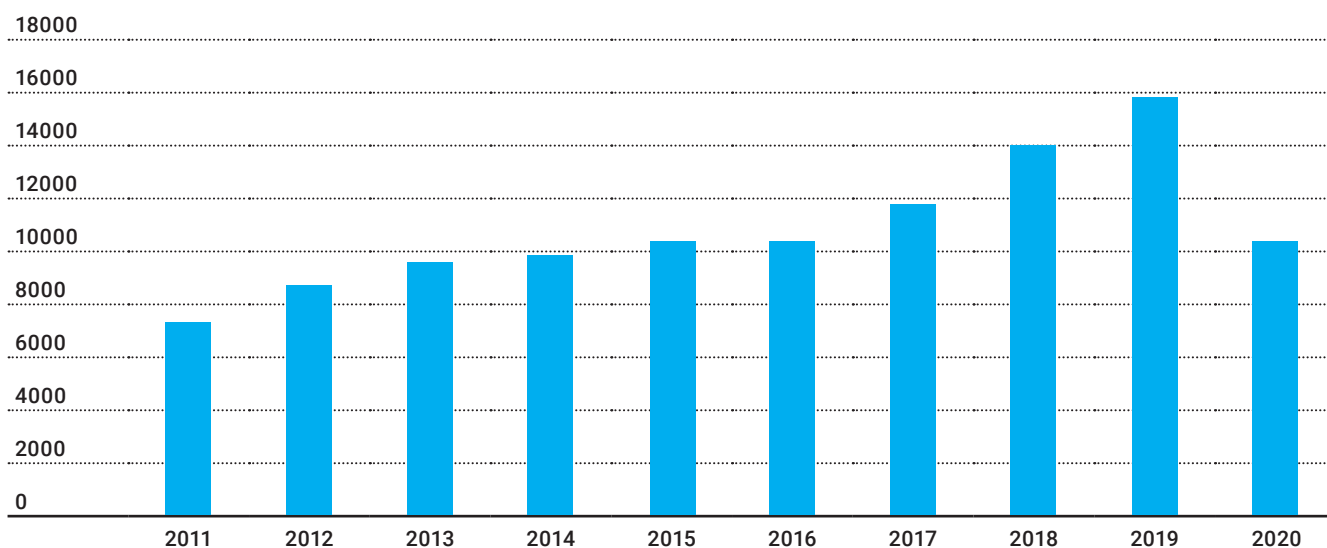
30 Irske ne zavezuje direktiva o študentih in raziskovalcih iz leta 2016, temveč prejšnja direktiva o raziskovalcih iz leta 2005. Po dveh letih bivanja na podlagi sporazuma o gostovanju lahko raziskovalci zaprosijo za dovoljenje za prebivanje na podlagi žiga 4 za nadaljnji dve leti z možnostjo podaljšanja.

DČ	Trajanje v mesecih	Podaljšanje	Obrazložitev
CZ	9	Ne	
DE	9	Ne	
EE	9	Ne	
EL	12	Ne	
ES	12	Ne	Če raziskovalec najde ustrezno zaposlitev v zvezi s področjem raziskave, ki jo opravlja, ali je začel izvajati poslovni projekt, mora zaprositi za ustrezno dovoljenje.
FR	12	Ne	
FI	12	Ne	
HR	12	Da (za eno leto)	
HU	9	Ne	
LT	12	Ne	
LU	9	Ne	
LV	9	Ne	
MT	9	Ne	
NL	12	Ne	Dovoljenje se lahko spremeni v petletno dovoljenje za prebivanje, če se npr. raziskovalec v enem letu zaposli kot visokokvalificiran delavec (za kar ima dovoljenje za začasno prebivanje).
PL	9	Ne	Dovoljenje je mogoče spremeniti v dovoljenje za stalno ali dolgoročno prebivanje.
SE	12	Ne	Dovoljenje za namen iskanja zaposlitve se lahko spremeni v dovoljenje za namen zaposlitve, če raziskovalec najde delo ali ustanovi podjetje.
SI	9	Ne	Raziskovalec z enotnim dovoljenjem za namen iskanja zaposlitve ali samozaposlitve lahko pred potekom veljavnosti izdanega dovoljenja vloži prošnjo za naknadno dovoljenje za prebivanje za drug namen (npr. za namen dela ali samozaposlitve, če najde delo ali ustanovi podjetje).
SK	9	Ne	

Po podatkih Eurostata število raziskovalcev, sprejetih v skladu z direktivo o študentih in raziskovalcih v EU, od leta 2011 vztrajno narašča in je najvišjo vrednost doseglo leta 2019, ko je bilo izdanih več kot 16 000 dovoljenj. Od leta 2020 pa se je število dovoljenj močno zmanjšalo (izdanih je bilo 10 500 dovoljenj).³¹

Vendar to zajema le raziskovalce, sprejete v skladu z direktivo o študentih in raziskovalcih, brez nacionalnih programov. Na sliki 1 spodaj je prikazano gibanje od leta 2011.

Slika 1: Prva dovoljenja, izdana za plačane dejavnosti, po razlogih: raziskovalci (2011–2020)

31 Eurostat, Prva dovoljenja, izdana za plačane dejavnosti, po razlogu, dolžini veljavnosti in državljanstvu, MIGR_RESOCC, https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/migr_resocc/default/table?lang=en, zadnjič obiskano 17. marca 2022.

Število raziskovalcev, ki se jim je po zaključku njihovih raziskav izdalo dovoljenje za prebivanje za namen iskanja zaposlitve ali ustanovitve podjetja, pa je precej nizko, kot je prikazano v preglednici 2. To bi lahko nakazovalo, da se za to možnost redko odločijo ali da se je raziskovalcem izdalo dovoljenje druge vrste.

Kljub temu je v državah članicah EU od leta 2019 mogoče opaziti majhno povečanje. Podatki niso bili na voljo v sedmih državah članicah EU,³² ki so sodelovale pri tem informatorju, v večini članic EU³³ pa so bili podatki na voljo šele od leta 2018, kot je prikazano v preglednici 2.

Preglednica 2: Število mednarodnih raziskovalcev, ki se jim je izdalo dovoljenje za prebivanje za namen iskanja zaposlitve ali ustanovitve podjetja v skladu s členom 25 direktive o študentih in raziskovalcih v letih 2018–2020

DČ	2018	2019	2020
AT	1	4	1
DE			138
EE	1	3	5
ES	2	2	11
FR		223	288
FI	6	5	10
LU		26	36 ³⁴
NL	10 ³⁵	20	30
PL			1
SE			42

Kratkoročna in dolgoročna mobilnost mednarodnih raziskovalcev v skladu z direktivo o študentih in raziskovalcih

V členih 27, 28 in 29 direktive o študentih in raziskovalcih so določena pravila v zvezi z mobilnostjo raziskovalcev v EU, sprejetih na podlagi navedene direktive. V skladu s členom 28 imajo raziskovalci pravico do kratkoročne mobilnosti v drugi državi članici v obdobju do 180 dni v

posameznem 360-dnevem obdobju, medtem ko jim člen 29 pod določenimi pogoji omogoča dolgoročno mobilnost za bivanje, ki presega 180 dni.

V devetih državah članicah EU³⁶ niso na voljo statistični podatki o mobilnosti mednarodnih raziskovalcev. V preglednici 3 v nadaljevanju je prikazan pregled razpoložljivih informacij o številu raziskovalcev, vključenih v kratkoročno ali dolgoročno mobilnost na podlagi členov 28 in 29 Direktive. V preostalih državah članicah EU, ki so sodelovale v tem informatorju, ni bilo na voljo nobenih informacij.

Preglednica 3. Število mednarodnih raziskovalcev, vključenih v kratkoročno ali dolgoročno mobilnost za obdobje raziskave v drugi državi članici EU na podlagi členov 28 in 29 direktive o študentih in raziskovalcih v letih 2018–2020

DČ	Kratkoročna mobilnost	Dolgoročna mobilnost
AT	Informacije niso na voljo	2018: 0 2019: 1 2020: 1
BG	Informacije niso na voljo	2018: 3 2019: 4 2020: 6

32 BE, BG, CY, HR, LV, SK, SI.

33 AT, EE, ES, FI, FR, LU, NL, PL, SE, SI.

34 Dovoljenja, izdana v Luksemburgu, vključujejo študente in raziskovalce. Statistični podatki posebej za raziskovalce in študente niso na voljo.

35 Podatki za Nizozemsko so zaokroženi na najbližje celo število.

36 BE, CY, CZ, EE, IE (ne zavezuje jih direktiva o študentih in raziskovalcih iz leta 2016, temveč direktiva o raziskovalcih iz leta 2005, ki ne razlikuje med kratkoročno ali dolgoročno mobilnostjo), HU, LU, LT, SK.

DČ	Kratkoročna mobilnost	Dolgoročna mobilnost
DE	2018: 4 2019: 10 2020: 13	2018: 4 2019: 12 2020: 7
EL	2018: 7 2019: 7 2020: 5	
FR37	2019: 1 2020: 2	2020: 2 2021: 1
FI	Pozitivna odločitev/potrdila in obvestila o prebivanju/obvestila o mobilnosti za raziskovalce: 2019: 6 (kratkoročna ali dolgoročna mobilnost) 2020: 5 (kratkoročna ali dolgoročna mobilnost)	
HR	0	Informacije niso na voljo
LV	Informacije niso na voljo	
MT	0	0
NL	2018: < 10 ³⁸ 2019: 10 2020: < 10	0
PL	2020: 0	2020: 0
SE	2020: 2 (kratkoročna ali dolgoročna mobilnost)	
SI	2021: 0	0

PRIVABLJANJE IN ZADRŽANJE MEDNARODNIH RAZISKOVALCEV: UKREPI, IZZIVI, DOBRE PRAKSE IN VPLIV PANDEMIJE COVIDA-19

Ta razdelek obravnava različne ukrepe, ki jih države članice EU uporabljajo za privabljanje in zadržanje mednarodnih raziskovalcev, bodisi na podlagi direktive o študentih in raziskovalcih bodisi z uporabo drugih programov, kot je poudarjeno v razdelku 3. V tem razdelku so izpostavljeni tudi glavni izzivi glede privlačnosti držav članic EU, vključno z birokratskimi ovirami in omejeno privlačnostjo (v nekaterih državah članicah EU na primer zaradi visokih življenjskih stroškov, v drugih pa zaradi majhnega plačila raziskovalcev). Na koncu je prikazan vpliv pandemije covid-19, ki ni ovirala le mednarodne mobilnosti, temveč je povzročila tudi izzive pri izvajanju tekočih raziskovalnih projektov.

Ukrepi za privabljanje in zadržanje mednarodnih raziskovalcev

Države članice EU so poročale o različnih ukrepih za privabljanje mednarodnih raziskovalcev, ki so segali od promocijskih dejavnosti do dejavnosti, namenjenih

poenostavitvi vlaganja prošenj in dvostranskih sporazumov.

Večina držav članic EU se osredotoča na dejavnosti promoviranja in razširjanja informacij.³⁹ Te vključujejo predvsem obveščanje prek letakov, informativnih dni, spletnih mest, medijskih kampanj ali misij v tujini, kot je ponazorjeno spodaj:

- Nemška zvezna vlada financira širitev informacijskih portalov za raziskave, kot sta „Research in Germany“ in „Make it in Germany“.⁴⁰
- Na Malti je v sklopu programa štipendiranja podoktorskega usposabljanja za prihajajoče podoktorante (PF2MT) na voljo podpora za potne stroške za udeležbo na namenskem usposabljanju, ki bo potekalo na Malti za izkušene raziskovalce, ki so pri malteški ustanovi gostiteljici (upravičenki) pripravljene vložiti prošnjo za podoktorsko štipendijo Marie Skłodowska-Curie v okviru programa Obzorje Evropa.

38 Podatki za Nizozemsko so zaokroženi na najbližje celo število.

39 AT, BE, BG, CZ, DE, EE, EL, FI, FR, HR, LU, SE, MT, NL, PL, SI, SK.

40 Nemško zvezno ministrstvo za izobraževanje in raziskave, Research in Germany, <https://www.research-in-germany.org/en/>, zadnjič obiskano 6. aprila 2022; Nemško zvezno ministrstvo za izobraževanje in raziskave, Working as a scientist in Germany, <https://www.make-it-in-germany.com/en/working-in-germany/professions-in-demand/scientists>, zadnjič obiskano 6. aprila 2022.

41 Švedski inštitut, Naše poslanstvo, Our mission | The Swedish Institute, zadnjič obiskano 6. aprila 2022.

- Na Švedskem ima Švedski inštitut⁴¹ nekatere naloge v zvezi z znamčenjem in promocijo Švedske kot namembnega kraja za študente in raziskovalce. Te naloge na primer vključujejo aktivno spodbujanje mobilnosti študentov, raziskovalcev in kvalificirane delovne sile na Švedsko in iz nje.

Številne države članice EU so navedle, da mednarodne raziskovalce privabljajo tudi s številnimi dvostranskimi in večstranskimi sporazumi o sodelovanju s tretjimi državami (npr. v povezavi s posebnimi raziskovalnimi sektorji, področji ali tretjimi državami).⁴² Spodnji okvir 1 prikazuje primer takega sporazuma na Poljskem.

Okvir 1: Program večstranskega sodelovanja na Poljskem

Poljska ponuja program „Ulam NAWA“ za podoktorsko štipendijo v obdobju od šest do 24 mesecev. Program priznanim in obetavnim znanstvenikom z doktoratom omogoča obisk Poljske, da bi okrepili znanstveni potencial poljskih subjektov in sodelovali v njihovih znanstvenih dejavnostih, zlasti raziskovalnih in didaktičnih projektih. V okviru programa se lahko povabijo znanstveniki z vseh področij znanosti in z vsega sveta, ne glede na starost. Program zajema povrnitev stroškov selitve družinskih članov in tako olajša prihod raziskovalca z družinskimi člani.

Podobni sporazumi so na voljo v večini držav članic EU. Univerza v Luksemburgu ima na primer veliko mrežo akademskih⁴³ in drugih partnerjev⁴⁴ v tujini, ki podpira privabljanje mednarodnih raziskovalcev. V Belgiji, ki je z različnimi tretjimi državami podpisala dvostranske sporazume o financiranju skupnih raziskovalnih projektov, so na voljo regionalni programi, kot je „Research Foundation - Flanders“.⁴⁵

Države članice EU so poročale tudi o ukrepih v zvezi z raziskovalci, ki jih spremljajo družinski člani.⁴⁶ V skladu s členom 26 direktive o študentih in raziskovalcih je treba raziskovalcem zagotoviti pravico, da se jim pridružijo družinski člani (z odstopanji od direktive o združitvi družine).⁴⁷

Nekatere države članice ponujajo hitri postopek obravnave prošenj,⁴⁸ podaljšanje najdaljšega obdobja dolgoročne mobilnosti, v katerem lahko mednarodni raziskovalci ostanejo v zadevni državi članici EU,⁴⁹ zgolj obvestilo (namesto prošnje) v primeru mobilnosti⁵⁰ in finančno pomoč ali podporo.⁵¹

Drugi prispevki držav članic EU so se nanašali na potrebo po formalizaciji obstoječega sodelovanja med organizacijami za privabljanje in zadržanje raziskovalcev ter krepitev raziskovalnih infrastruktur:

- Nizozemska je leta 2019 formalizirala „Talent Coalition“ (Koalicija za talente), v okviru katere sodelujejo regionalne razvojne organizacije, mednarodni sprejemni centri, nizozemska organizacija za internacionalizacijo v izobraževanju (Nuffic) in ministrstvo za gospodarske zadeve. Koalicija za talente izmenjuje podatke in najboljše prakse glede privabljanja in zadržanja talentov (vključno z mednarodnimi raziskovalci). V pripravi je spletno mesto, namenjeno privabljanju mednarodnih talentov.
- V Nemčiji želi vlada okrepiti vlogo države pri razvoju obsežnih raziskovalnih infrastruktur s ciljno usmerjenimi ukrepi, ki se izvajajo na nacionalni, evropski in mednarodni ravni, vključno z aktivno vlogo v Evropskem strateškem forumu za raziskovalne infrastrukture (ESFRI).
- Finska je začela leta 2017 izvajati medadministrativni program „Talent Boost“ (Spodbujanje talentov), namenjen spodbujanju priseljevanja višjih strokovnjakov, delavcev, študentov in raziskovalcev. Glede na program je za privabljanje, nastanitev in vključevanje mednarodnih strokovnjakov in učinkovito uporabo njihovih znanj in sposobnosti potrebno tesno dolgoročno sodelovanje med državo, mesti, izobraževalnimi ustanovami, podjetji in drugimi akterji. Program „Talent Boost“ zagotavlja okvir za tesno sodelovanje med različnimi akterji.

Poleg tega države članice EU uporabljajo različne ukrepe, da bi **zadržale** mednarodne raziskovalce. Ti vključujejo podporo pri pridobivanju dovoljenja za prebivanje in prijavi bivališča pri državnih/lokalnih organih⁵² ter podporo ob prihodu,⁵³ vključno z uvajanjem in usmerjanjem (npr. odpiranje bančnega računa, prijava v zdravstveni sistem).

Druge države članice EU izvajajo ukrepe, kot so prednostna pravila v zvezi z izdajo dovoljenja za prebivanje za namen zaposlitve ali ustanovitve podjetja (npr. oprostitev preskusa trga dela in izzetje iz zahteve glede minimalne plače)⁵⁴ ali podaljšanje obdobja po zaključku raziskave, v katerem lahko mednarodni raziskovalci ostanejo v zadevni državi za namen iskanja zaposlitve ali ustanovitve podjetja.⁵⁵

41 Švedski inštitut, Naše poslanstvo, Our mission | The Swedish Institute, zadnjič obiskano 6. aprila 2022.

42 AT, BE, BG, CZ, DE, EE, ES, FI, HU, LU, SE, MT, NL, PL, SI, SK.

43 Univerza v Luksemburgu, Academic Partners, https://www.en.uni.lu/international/partners/academic_partners, zadnjič obiskano 6. aprila 2022.

44 Univerza v Luksemburgu, Other partners, https://www.en.uni.lu/international/partners/other_partners, zadnjič obiskano 6. aprila 2022.

45 FWO, Extra-European research projects, <https://www.fwo.be/en/fellowships-funding/international-collaboration/extra-european-research-projects/>, zadnjič obiskano 6. aprila 2022.

46 AT, BE, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, IE, LT, LU, SE, NL, PL, SK, SI.

47 Direktiva Sveta 2003/86/ES o pravici do združitve družine, UL L 251, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=celex%3A32003L0086>, zadnjič obiskano 6. aprila 2022.

48 AT, BE, CZ, DE, ES, IE, LV, NL, PL, SK.

49 AT, CZ, EE, EL, LV, SK.

50 DE, EL, FR, HR, HU, LU, SE, NL, SI (kratkoročna mobilnost), SK.

51 BE, CZ, DE, EL, ES, NL, PL, SK.

52 AT, BE, BG, CZ, ES, FI, FR, HR, IE, LT, NL, SI, SK.

53 BE, BG, CZ, EE, ES, FI, FR, HR, IE, MT, NL, SE, SK.

54 CZ, DE, EE, ES, FR, IE, LT, LV, PL, SE.

55 AT, CZ, DE, EE, ES, FR, IE, NL, LT, LU, SE.

Države članice EU izvajajo različne podporne ukrepe. V Luksemburgu na primer podporo organizirajo raziskovalne ustanove. Podobno je v Estoniji, kjer je v okviru programa „Settle in Estonia“ (Naselitev v Estoniji) oblikovan ločen raziskovalni modul (8-urni) za pomoč mednarodnim raziskovalcem pri namestitvi v državi.⁵⁶

Več kot polovica držav članic EU pa raziskovalce privablja in zadržuje prek EURAXESS,⁵⁷ vseevropske platforme za zagotavljanje informacij in podpornih storitev poklicnim raziskovalcem.⁵⁸ Ena od glavnih funkcij platforme EURAXESS je zaposlitveni portal, na katerem lahko države članice EU objavljajo oglase za delovna mesta na različnih področjih raziskav. Hrvaška, Estonija, Nemčija, Madžarska, Nizozemska in Slovaška so posebej omenile, da zagotavljajo informacije prek platforme EURAXESS, da bi pritegnile raziskovalce. Belgija, Hrvaška, Luksemburg in Francija pa so izrecno opisale storitve, ki jih ponuja platforma EURAXESS za zadržanje raziskovalcev. V spodnjem okviru 2 je prikazan tak primer v Belgiji.

Okvir 2: Dejavnosti platforme EURAXESS za zadržanje mednarodnih raziskovalcev v Belgiji

V Belgiji se platforma EURAXESS uporablja na nacionalni in regionalni ravni. Spletno mesto platforme EURAXESS Belgija je namenjeno zagotavljanju jasnih in strukturiranih informacij mednarodnim raziskovalcem.

V Flandriji si tako imenovani storitveni centri EURAXESS prizadevajo izboljšati promocijo svojih storitev raziskovalcem v domači državi in v tujini ter organizacijo dejavnosti in ukrepov za mednarodne raziskovalce v Belgiji. Euraxess Flandrija sodeluje tudi na zaposlitvenih sejmih za promocijo dejavnosti platforme EURAXESS in storitvenih centrov ter prepoznavnost Flandrije in Belgije.

Glavni izzivi pri privabljanju in zadržanju mednarodnih raziskovalcev

Države članice EU so poročale o različnih izzivih pri privabljanju in zadržanju mednarodnih raziskovalcev. Ti izzivi se nanašajo na birokratske ovire, pa tudi izzive zaradi premajhne privlačnosti, na primer zaradi omejene raziskovalne infrastrukture ali finančne podpore. Vsi ti izzivi so obravnavani v nadaljevanju.

Šest držav članic EU je omenilo ovire zaradi zakonodaje o priseljevanju, vključno z izzivi, povezanimi z vložitvijo prošnje za dovoljenje za prebivanje in zapletenimi upravnimi postopki.⁵⁹ Švedska je poročala, da zaradi nedavne splošne spremembe zakonodaje o priseljevanju, s katero se je uvedla zahteva glede finančne podpore za dovoljenja za stalno prebivanje, raziskovalci z dovoljenjem za začasno prebivanje težje pridobijo dovoljenje za stalno prebivanje, kar bi utegnilo izničiti učinek prizadevanj, da bi Švedska postala privlačnejša za raziskovalce in jih zadržala.

Druge države so poročale o izzivih na področju splošne privlačnosti zaradi drugih konkurenčnih držav članic EU,⁶⁰ omejene raziskovalne infrastrukture,⁶¹ omejene plače in priložnosti za financiranje,⁶² pa tudi omejenih priložnosti za zakonca, kar zadeva iskanje zaposlitve ali ustanovitev podjetja.⁶³ Irska je ugotovila, da so se doktorski študenti obravnavali kot študenti, zaradi česar niso izpolnjevali pogojev irskega sporazuma o gostovanju, saj niso bili zaposleni, njihovi zakonci pa niso imeli pravice do dela.

Šest držav članic EU je posebej poročalo o izzivih glede zadržanja raziskovalcev, povezanih z njihovim vključevanjem,⁶⁴ vključno z omejenimi možnostmi za poklicni razvoj zaradi kratkoročnih pogodb ter težavami z usklajevanjem poklicnega in zasebnega življenja. Natančneje, Nemčija je omenila težave z znanjem jezika, saj so imeli raziskovalci zaradi zaposlitve malo časa za učenje jezika, Luksemburg pa je opozoril tudi na pomen večjezičnosti v državi, ki za raziskovalce predstavlja izziv. Nizozemska in Luksemburg sta ugotovila, da je premalo cenovno dostopnih stanovanj, Luksemburg pa je poleg tega opozoril tudi na visoke življenjske stroške, ki vplivajo na zadržanje mednarodnih raziskovalcev. Poljska je predstavila izzive, povezane z opredelitvijo jasnega strateškega načrta za privabljanje in zadržanje raziskovalcev v sektorjih.

56 Settle in Estonia, Raziskovalni modul, www.settleinestonia.ee/programme/research-module, zadnjič obiskano 6 aprila 2022.

57 BE, CZ, DE, EE, EL, ES, FI, FR, HR, HU, IE, LU, NL, PL, SK.

58 Evropska komisija, EURAXESS, <https://euraxess.ec.europa.eu/>, zadnjič obiskano 6. aprila 2022.

59 AT, BG, DE, HR, PL, SE.

60 BE, CZ, LU.

61 BG, CZ, LT, SI, SK.

62 BG, DE, EE, ES, LT, MT, SI, SK.

63 DE, EE.

64 DE, ES, LU, LT, NL, PL.

Vpliv pandemije covid-19

Države članice EU so na splošno navedle, da je imela pandemija covid-19 velik vpliv na privabljanje in zadržanje mednarodnih raziskovalcev. Zaradi pandemije je bilo čezmejno gibanje močno okrnjeno, kar je negativno vplivalo tudi na vstop mednarodnih raziskovalcev v več držav članic EU.⁶⁵ Poleg tega so bili tekoči raziskovalni projekti in dvostranski projekti mobilnosti prekinjeni ali odpovedani.⁶⁶ Malta pa je ugotovila pozitiven razvoj, ker so imeli mednarodni raziskovalci možnost uporabiti nova finančna sredstva za raziskave v tej državi, osredotočene na vprašanja, povezana s pandemijo.

Drugi omenjeni učinki so zajemali finančne ali birokratske ovire in težave, povezane z vključevanjem mednarodnih raziskovalcev v družbo v državah članicah EU:

- Na Nizozemskem so bili izzivi, povezani z zadržanjem, posledica tega, da mednarodni raziskovalci, ki so se financirali sami, niso mogli izpolniti zahtev glede minimalnega dohodka za pridobitev dovoljenja za prebivanje v času pandemije covid-19. Vlada se je odzvala z začasno sprostitev teh zahtev julija 2020, da bi preprečila preklic dovoljenj za prebivanje. V Litvi je minister za notranje zadeve poenostavil postopek za izdajo dovoljenj za začasno prebivanje mednarodnih raziskovalcev z uvedbo možnosti oddaje dokumentov prek spleta.
- Slovaška je opozorila na pomanjkanje priložnosti za mreženje za raziskovalce zaradi socialnega distanciranja med pandemijo, medtem ko je Nemčija poročala o izzivih za mednarodne raziskovalce zaradi pomanjkanja socialnih struktur in težjega združevanja družine zaradi omejitev potovanj med pandemijo covid-19.

Države članice EU so izpostavile številne vrzeli in potrebe kot posledico pandemije, ki se bodo v prihodnosti obravnavale z vidika privlačnosti in zadržanja mednarodnih raziskovalcev. Te vključujejo nadaljnje olajšanje čezmejnega gibanja in izmenjave raziskovalcev na Poljskem, ki so bili med pandemijo ovirani, in večja vlaganja v prizadevanja za privabljanje mednarodnih raziskovalcev v Bolgarijo za dolgoročno prebivanje.

Zaradi pandemije so se nekatere države članice EU še bolj zavedle, da so potrebna večja prizadevanja za privabljanje mednarodnih raziskovalcev.⁶⁷

- Na Poljskem je pandemija izpostavila potrebo po ponovni opredelitvi nacionalnih ali institucionalnih strategij in načrtov za uspešnost raziskav v prihodnosti, Bolgarija pa je opozorila, da se je treba osredotočiti na privabljanje in zadržanje raziskovalcev na področju medicine, farmacije in zdravstvenih ved ter biotehnologije in nanotehnologije. Podobno tudi Španija meni, da je pandemija poudarila potrebo po mednarodnem usklajevanju zdravstvenih sistemov in raziskav, ter je izpostavila pomen pristopa „eno zdravje“ k obravnavi nevarnosti za zdravje, ki izhajajo iz stikov med živalmi, ljudmi in njihovimi različnimi okolji v mednarodnem okviru.

Druge države so bile mnenja, da je za privabljanje in sodelovanje z mednarodnimi raziskovalci potrebno več komunikacije.⁶⁸

- Slovenija je poročala, da se je pojavila potreba po bolj ustvarjalni uporabi komunikacijskih orodij in bolj ciljno usmerjenem nadaljnjem ukrepanju z univerzami, raziskovalnimi ustanovami in oblikovalci politik.
- Nemčija je opozorila na možnost razvoja virtualnih ali hibridnih oblik mobilnosti, ki dopolnjujejo fizične programe. Virtualne oblike lahko vključujejo sodelovanje, ne da bi se raziskovalec fizično preselil, na primer digitalno prek e-pošte, telefona in video klicev. Hibridne oblike lahko vključujejo kombinacijo virtualne in fizične mobilnosti, na primer virtualni udeležbi na jezikovnem tečaju, ki ga zagotovi gostujoča država, sledi fizično bivanje v gostujoči državi. Grčija je opozorila na potrebo po razširitvi predpisov o delu raziskovalcev na daljavo.

Dve državi članici⁶⁹ sta navedli več področij zanimanja, vključno s poudarkom na privabljanju in zadržanju mednarodnih raziskovalcev v posebnih sektorjih (kot je zdravstveni sektor). Opazen pa je tudi obsežnejši premik k ukrepom za boljše vključevanje raziskovalcev (npr. boljše zagotavljanje informacij ali podpore)⁷⁰ in zagotavljanje možnosti za virtualne ali hibridne oblike mobilnosti.⁷¹

65 BE, DE, EL, NL, PL, SE.

66 BE, HU, PL.

67 BG, ES, PL, SK.

68 DE, EL, SI.

69 BG, PL.

70 DE, NL.

71 BG, DE.

Izjava o omejitvi odgovornosti

Ta informator je pripravila Evropska migracijska mreža (EMN), ki jo sestavljajo Evropska komisija, njen ponudnik storitev (ICF) in nacionalne kontaktne točke EMN. Poročilo ne odraža nujno mnenj in pogledov Evropske komisije, ponudnika storitev EMN (ICF) ali nacionalnih kontaktnih točk EMN, prav tako pa njegovi sklepi zanje niso zavezujoči. V skladu s tem se informacije v tem dokumentu zagotavljajo ob razumevanju, da Evropska komisija ne sodeluje niti pri ponovnem preverjanju ali pri ponovni presoji informacij, vključenih v ta informator, niti pri preučevanju skladnosti praks držav članic z ustreznim pravom EU, zlasti Direktivo (EU) 2016/801. Zato se ne sme šteti, da informator na kakršen koli način odraža stališča ali pravno mnenje Evropske komisije. Evropska komisija, ICF in nacionalne kontaktne točke EMN prav tako niso odgovorni za kakršno koli uporabo informacij, vključenih v ta dokument.

Objavljeno

aprila 2022

Predlog navedbe vira:

Evropska migracijska mreža (2022). Privabljanje in zadržanje mednarodnih raziskovalcev – Informator EMN. Bruselj: Evropska migracijska mreža.

Več o tem:

Spletno mesto EMN: <http://ec.europa.eu/emn>

LinkedIn EMN: <https://www.linkedin.com/company/european-migration-network>

Twitter EMN: <https://www.linkedin.com/company/european-migration-network>

Financira
Evropska unija

Možnosti stika z EMN

Spletno mesto EMN: www.ec.europa.eu/emn

LinkedIn EMN: <https://www.linkedin.com/company/european-migration-network/>

Twitter EMN: <https://twitter.com/EMNMigration>

Nacionalne kontaktne točke EMN

Avstrija www.emn.at/en/

Belgija www.emnbelgium.be

Bolgarija www.emn-bg.com

Hrvaška <https://emn.gov.hr/>

Ciper www.moi.gov.cy/moi/crmd/emnncpc.nsf/home/home?opendocument

Češka www.emncz.eu

Danska www.justitsministeriet.dk/

Estonija www.emn.ee/

Finska www.emn.fi/in_english

Francija <https://www.immigration.interieur.gouv.fr/Europe-et-International/Le-reseau-europeen-des-migrations-REM3/Le-reseau-europeen-des-migrations-REM2>

Nemčija <https://www.bamf.de/EN/Themen/EMN/emn-node.html>

Grčija <http://emn.immigration.gov.gr/en/>

Madžarska www.emnhungary.hu/en

Irska www.emn.ie/

Italija www.emnitalyncp.it/

Latvija www.emn.lv/en/home/

Litva www.emn.lt/en/

Luksemburg <https://emnluxembourg.uni.lu/>

Malta <https://emn.gov.mt/>

Nizozemska <https://www.emnnetherlands.nl/>

Poljska <https://www.gov.pl/web/europejska-siec-migracyjna>

Portugalska <https://rem.sef.pt/>

Romunija <https://www.mai.gov.ro/>

Španija <https://extranjeros.inclusion.gob.es/emn-Spain/>

Slovaška <https://emn.sk/en/>

Slovenija <https://emm.si/en/>

Švedska <http://www.emnsweden.se/>

Norveška <https://www.udi.no/en/statistics-and-analysis/european-migration-network---norway>

Gruzija https://migration.commission.ge/index.php?article_id=1&clang=1

Republika Moldavija <http://bma.gov.md/en>

Prevod, lekturo in tisk je zagotovila nacionalna kontaktna točka Slovenije v EMN.